

ÚVODNÍ SLOVO

ODKAZ HRABĚNKY MARIE WALBURGY

PhDr. Jaroslav Zezulčík, kastelán zámku Kunín

Kunínskou zámeckou paní nazývali první dámou Moravy. Náležela k nejsečtějším ženám celého Rakouska. Marie Walburga hraběnka z Truchsess-Waldburg-Zeilu, rozená Harrach-Hohenems se narodila 22. října 1762 v Brně. Po své matce byla posledním potomkem starobylého rodu Hohenemsů a jednou z neušlechtilějších a nejzasloužilějších žen Moravy. Jako filantropka pečovala o nemajetné a potřebné, starala se o vzdělávání a výchovu chudých a talentovaných dětí z celé Moravy. Na svém zámku v Kuníně vybudovala jedinečný vzdělávací ústav, který proslul jako místo vzájemné úcty, náboženské a národnostní tolerance, v němž se základům vzdělání dostalo budoucímu Otcí národa a historiku Františku Palackému, který na léta strávená v Kuníně po celý život s vděčností vzpomínal.

Její život připomínal román. V průběhu několika málo let jí zemřely tři malé děti. Rozpadlo se manželství, když ji v době krize manžel opustil. Propadla depresím a chtěla opustit tento svět. Její manžel s sebou odvedl do Německa jejího posledního syna, který v 18 letech tragicky zahynul po pádu z koně. Hraběnka pak pod vlivem přátel ze zednářských lóží a na radu tajných iluminátů založila na zámku vzdělávací ústav a celý svůj život zasvětila výchově a vzdělávání dětí. Škola, kterou na zámku v Kuníně založila, byla v mnohém výjimečná. Hraběčiným rádcem a přítelem byl nejslavnější pedagog té doby Johann Heinrich Pestalozzi (1746 – 1827). Zámecká škola byla inspirována tehdejšími nejlepšími filantropickými ústavů Německa. Poprvé zde byl zaveden tělocvik a gymnastika v zámeckém parku. Děti podnikaly několikadenní výlety, s hraběnkou stanovaly na Radhošti, Lysé Hoře či na hradě Helfštýn. Poprvé zde na Moravě bylo zavedeno veřejné očkování proti neštovicím, děti se otužovaly, plavaly a bruslily. Vyučovaly se zde cizí jazyky, ale také hudba, kreslení, děvčata se vyučovala zdravotě, vyšívání, vaření, byla zde zavedena pomologie. K zájmu o přírodní vědy přivedl zámecký kaplan Johann Edmund Schreiber, hraběčin spolupracovník, také malého Johanna Gregora Mendla, budoucího opata a zakladatele genetiky. František Palacký později napsal, že doba strávená na zámecké škole v Kuníně, byl "krásný jarní čas života mého."

Hraběnka Walburga celý život toužila po štěstí. Osud ji vzal rodinu, děti, posledních deset let byla hraběnka nehybná, přenášena v proutěném koši a sužovaná krutou Pagetovou chorobou. Snažila se vytvořit štěstí pro jiné, chudé a talentované děti bez rozdílů původu, vyznání a národnosti, vytvořit ze svého zámku v Kuníně ostrůvek štěstí v tehdejší rozbouraném moři. Hovořilo se o "alchymii štěstí." Postupovala často proti převažujícímu proudu doby, v mnohém předběhla svou dobu, byla pomlouvána a vysmívána. Je to silný románový příběh pro spisovatele a filmové tvůrce. Mocní předkové hraběnky z rodu Harrachů stáli v blízkosti císaře, moc příslušníků rodu Hohenemsů sahala kdysi až

k papežskému trůnu. Poslední potomek rodu, hraběnka Walburga, žila v ústraní na zámku v Kuníně a celý svůj život věnovala chudým dětem. V mnohém tak vykonala více než její slavní předkové. Na Kravařsku, jak se nazývala národopisná oblast kolem Kunína, jí neřekli jinak než "naše dobrá hraběnka." Zemřela 25. května 1828 v Kuníně.

Hraběnka Marie Walburga hraběnka z Truchsess-Waldburg-Zeilu se natrvalo zapsala do srdcí a myslí obyvatelů Moravy a právem jí náleží naše úcta a uznání. Oslavu výročí jejího narození a založení chrámu chápeme jako vzpomínku a hold výjimečné a neopakovatelné ženě, která po celý svůj život chtěla své okolí učinit vzdělanými a šťastnými.

Oslavy 250. narození Marie Walburgy hraběnky z Truchsess-Waldburg-Zeilu, rozené Harrach-Hohenems a 200. výročí posvěcení chrámu v Kuníně se uskutečnily v sobotu a v neděli 15. a 16. září 2012. Slavnostní mše svatá v chrámu Povýšení svatého Kříže v Kuníně celeburoval Jeho Jasnost Mons. František Václav princ Lobkowitz, O.Praem., sídelní biskup ostravsko-opavský a Jeho Milost Ph.D., ThDr., Ing. Lukáš Evžen Martinec, OSA, opat starobrněnský. Oslavy výročí narození paní hraběnky a posvěcení kostela byly doprovázeny reprezentativní výstavou v prostorách zámku, slavností růží, jiřinek a také bohatým kulturním programem v zámku a v zámeckých zahradách.

Oslavy se konaly pod laskavou záštitou Jeho Osvícenosti Franze Josepha hraběte Waldburg-Zeila, majitele paláce Hohenems a pravnuka císaře Františka Josefa I., který do Kunína přicestoval se svou chotí Priscilloua dcerou Carolinou. Oslav se zúčastnili rovněž představitelé českých a moravských šlechtických rodů, rektori vysokých škol. Hold výjimečné ženě vzdaly po oba dva dny tisíce návštěvníků zámku a zámeckých zahrad v Kuníně.

Je nám velkou ctí zakončit rok dobré hraběnky Marie Walburgy Vašim jednáním a konferencí. Ať se vám na zámku paní hraběnky líbí a přejeme hodně zdarů vašemu jednání. Rádi vás zde kdykoliv zase rádi přivítáme.